

ВРХОВНИОТ СУД НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА, во совет составен од Претседателот на судот Јово Вангеловски - Претседател на советот и судиите: Рахилка Стојковска, д-р Џемали Саити, Шпенд Деваја и Африм Фидани - членови на советот, со виш судски соработник м-р Данче Попева Марковиќ - како записничар, одлучувајќи по жалбата на обвинетиот С.М. од С., изјавена преку бранителот Љупчо Шврговски адвокат од С., против решението на Апелациониот суд Скопје КСЖ.бр.116/19 од 28.02.2019 година, врз основа на член 166 во врска со член 443 став 3 и член 444 став 1 од Законот за кривичната постапка („Службен весник на РМ“ бр.150/10, 100/12, 142/16, 193/16 и 198/18), на седницата на советот одржана на ден 27.03.2019 година, донесе:

РЕШЕНИЕ

I

Жалбата на обвинетиот С.М. од С., изјавена преку бранителот Љупчо Шврговски, адвокат од С., против решението на Апелациониот суд Скопје КСЖ.бр.116/19 од 28.02.2019 година, СЕ УВАЖУВА.

Решението на Апелациониот суд Скопје КСЖ.бр.116/19 од 28.02.2019 година, СЕ ПРЕИНАЧУВА И СЕ ОДЛУЧУВА:

СЕ УКИНУВА мерката куќен притвор против обвинетиот С.М. од татко Ј., мајка М., роден на година во С., со ЕМБГ, по лична карта се води дека живее на ул..... бр..... Стан во С., а престојува на ул..... бр..... во С., македонец, државјанин на Р.М., со престојувалиште во Р.Ч., на кого му била определена мерка притвор со решение на судијата на претходна постапка на Основниот суд Скопје I Скопје КОК-ПП.бр.431/18-1 од 01.12.2018 година, во траење од 30 дена сметано до 31.12.2018 година до 19,30 часот, преиначена со решение на судијата на претходна постапка при Основниот суд Скопје I Скопје КОК-ПП.бр.431/18 во мерка куќен притвор во траење од 30 дена, сметано до 28.01.2019 година до 17,30 часот, продолжена со решение на кривичниот совет на Одделението за организиран криминал и корупција при Основниот суд Скопје I Скопје КИОК-КС.бр.22/19 сметано до 27.02.2019 година до 17,30 часот, продолжена со решение на кривичниот совет на Одделението за организиран криминал и корупција при Основниот суд Скопје I Скопје КИОК-КС.бр.53/19 од 26.02.2019 година сметано до 01.03.2019 година до 17,30 часот, поради постоење основано сомнение за сторени кривични дела Злосторничко здружување од член 394 став 1 од Кривичниот законик, Перење пари и други приноси од казниво дело од член 273 став 5 од Кривичниот законик, Измама од член 247 став 4 во врска со член 23 од Кривичниот законик .

II

Обвинетиот С.М. од С., по приемот на решението ВЕДНАШ да се пушти да се брани од слобода.

Образложение

Со решение на Апелациониот суд Скопје КСЖ.бр.116/19 од 28.02.2019 година, предлогот за продолжување на мерката куќен притвор против обвинетиот С.М. од С., поднесен од страна на Јавното обвинителство за гонење на кривични дела поврзани и кои произлегуваат од содржината на незаконското следење на комуникациите Скопје НСК-КО.бр.8/2018 од 27.02.2019 година е уважен. Мерката куќен притвор против обвинетиот С.М. од татко Ј., мајка М., роден на година во С., со, по лична карта се води дека живее на ул..... бр..... Стан во С., а престојува на ул..... бр..... во С., македонец, државјанин на Р.М., со престојувалиште во Р.Ч., на кого му била определена мерка притвор со решение на судијата на претходна постапка на Основниот суд Скопје I Скопје КОК-ПП.бр.431/18-1 од 01.12.2018 година, во траење од 30 дена сметано до 31.12.2018 година до 19,30 часот, преиначена со решение на судијата на претходна постапка при Основниот суд Скопје I Скопје КОК-ПП.бр.431/18 во мерка куќен притвор во траење од 30 дена, сметано до 28.01.2019 година до 17,30 часот, продолжена со решение на кривичниот совет на Одделението за организиран криминал и корупција при Основниот суд Скопје I Скопје КИОК-КС.бр.22/19 сметано до 27.02.2019 година до 17,30 часот, продолжена со решение на кривичниот совет на Одделението за организиран криминал и корупција при Основниот суд Скопје I Скопје КИОК-КС.бр.53/19 од 26.02.2019 година сметано до 01.03.2019 година до 17,30 часот, за уште 30 дена сметано од 01.03.2019 година од 17,30 часот, поради постоење основано сомнение за сторени кривични дела Злосторничко здружување од член 394 став 1 од Кривичниот законик, Перење пари и други приноси од казниво дело од член 273 став 5 од Кривичниот законик, Измама од член 247 став 4 во врска со член 23 од Кривичниот законик, продолжена е за уште 30 дена сметано од 01.03.2019 година од 17,30 часот до 31.03.2019 година до 17,30 часот, поради натамошно постоење на причините за продолжување на мерката куќен притвор, согласно член 165 став 1 точка 1 од Законот за кривичната постапка.

Во предлогот на Јавното обвинителство за гонење на кривични дела поврзани и кои произлегуваат од содржината на незаконското следење на комуникациите Скопје НСК-КО.бр.8/2018 од 27.02.2019 година за продолжување на мерката куќен притвор против обвинетиот С.М. од С., образложено е дека сеуште постои основот за продолжување на мерката притвор, согласно член 165 став 1 точка 1 од Законот за кривичната постапка. Имено, во предлогот е наведено дека обвинетиот има пријавено живеалиште во Р.Ч., поседува жиро сметки отворени во банки во Р.Ч., со кои врз основа на негово полномошно менаџира лицето Г.Г., поседува голем број на акции и имот од голема вредност, сопственик е на правното лице С.Г. ДООЕЛ, а правното лице Б.В.И. е во сопственост на синот на обвинетиот, кои околности упатуваат на постоење опасност од бегство на обвинетиот, доколку биде пуштен да се брани од слобода. Исто така, со наредби за спроведување истрага НСК-КО.бр.8/18 од 08.11.2018 година, од 30.11.2018 година и од 20.12.2018 година, се спроведува истрага против обвинетиот и други лица поради постоење на основано сомнение дека сториле кривични дела Злосторничко здружување од член 394 став 1 од Кривичниот законик, Перење пари и други приноси од казниво дело од член 273 став 5 од Кривичниот законик, Измама од член 247 став 4 во врска со член 23 од Кривичниот законик. Во тек се истражни дејствија за утврдување на оф шор компании преку кои обвинетиот внесувал парични средства во Р.С.М. кои потоа се користени за купување на имот и за кои постои основано сомнение дека потекнуваат од коруптивни кривични дела кои обвинетиот ги извршил како директор на УБК. Против

обвинетиот се водат и неколку судски постапки. Исто така ако се им предвид дека обвинетиот е лице со цврсто воспоставени врски со припадници на МВР и други служби во државата, со оглед дека во периодот од 2006-2015 година ја извршувал функцијата Директор на УБК, блиските врски со лица вработени во разузнавачки и контараразузнавачки служби во регионот, сериозна е опасноста дека обвинетиот има можност на многу едноставен начин да го реализира бегството од Р.С.М.. Со оглед на предвидената казна за кривичното дело Перење пари и други приноси од казниво дело од член 273 став 5 од Кривичниот законик, за кое се спроведува истрага и за кое е запрета затворска казна од најмалку 5 години, Јавното обвинителство за гонење на кривични дела поврзани и кои произлегуваат од содржината на незаконското следење на комуникациите Скопје смета дека и понатаму постојат причините за продолжување на мерката куќен притвор против обвинетиот од член 165 став 1 точката 1 од Законот за кривичната постапка, заради непречено водење на кривичната постапка.

Незадоволен од решението на Апелациониот суд Скопје КСЖ.бр.116/19 од 28.02.2019 година, со кое бил уважен ваквиот предлог, обвинетиот С.М. од С., во законски предвидениот рок, преку бранителот Љупчо Шврговски, адвокат од С., до овој суд поднесе навремена жалба, на околност дека Јавното обвинителство за гонење на кривични дела поврзани и кои произлегуваат од содржината на незаконското следење на комуникациите не е овластен тужител, што е утврдено согласно Начелното правно мислење на Општата седница на Врховниот суд на Република Македонија од 30.01.2019 година, донесено врз основа на член 22 од Законот за јавно обвинителство за гонење на кривични дела поврзани и кои произлегуваат од содржината на незаконското следење на комуникациите. Во продолжение се анализира судската пракса на Европскиот суд за човекови права и се цитираат одлуки донесени од истиот суд. Исто така се наведува дека судот при одлучувањето не го ценел фактот дека обвинетиот досега не бил во судир со законот, додека пак во текот на постапката не бил презентираан ниту еден доказ дека обвинетиот презел дејствие кое упатува на опасноста од бегство, во поткрепа на околностите кои би укажале на оправданоста на мерката куќен притвор. Со жалбата се предлага истата да се уважи и мерката куќен притвор против обвинетиот да се укине.

Овој Суд постапувајќи согласно член 421 став 2 во врска со член 444 став 1 од Законот за кривичната постапка, жалбата на обвинетиот и другите списи по предметот ги достави до Јавниот обвинител на Република Северна Македонија, кој пак со писмо под КОЖ.бр.27/2019 од 07.03.2019 година, истите ги доставил до Јавното обвинителство за гонење на кривични дела поврзани и кои произлегуваат од содржината на незаконското следење на комуникациите.

Јавното обвинителство за гонење на кривични дела поврзани и кои произлегуваат од содржината на незаконското следење на комуникациите, до овој суд достави писмен предлог НСК-КОЖ.бр.15/19 од 11.03.2019 година, кој предлог овој суд не го имаше предвид при одлучувањето, бидејќи Јавното обвинителство за гонење на кривични дела поврзани и кои произлегуваат од содржината на незаконското следење на комуникациите, нема својство на овластен тужител во оваа постапка.

Врховниот суд на Република Северна Македонија, по увидот во списите приложени кон предметот, наводите во жалбата, најде:

Жалбата е основана.

Врховниот суд на Република Северна Македонија ги ценеше наводите истакнати во жалбата и најде дека во конкретниот случај исполнети се законските услови за укинување на мерката куќен притвор против обвинетиот С.М. од С..

Согласно член 166 од Законот за кривичната постапка („Службен весник на РМ“ бр.150/10, 100/12, 142/16, 193/16 и 198/18) притвор во претходна постапка определува судот по писмен и образложен предлог на овластен тужител и само врз основите што ги навел овластениот тужител во предлогот.

Според член 22 од Законот за Јавното обвинителство за гонење на кривични дела поврзани и кои произлегуваат од содржината на незаконското следење на комуникациите Скопје („Службен весник на РМ“ бр.159/2015 од 15.09.2015 година), Јавниот обвинител кој раководи со Јавното обвинителство, може да покрене обвинение или да нареди запирање на истражна постапка во период не подолг од 18 месеци од денот на преземањето на предметите и материјалите во негова надлежност.

Цитираната законска одредба е јасна и недвосмислена и предвидува специфичен рок за покренување обвинение, чиј почеток се врзува со моментот на преземање на предметите и материјалите во надлежност на Јавното обвинителство за гонење на кривични дела поврзани и кои произлегуваат од содржината на незаконското следење на комуникациите. Наведеното јасно произлегува од недвосмисленото граматичко толкување, како и од аспект на телеолошкото толкување на смислата и целите на самиот закон, како *lex specialis*, со кое Јавното обвинителство за гонење на кривични дела поврзани и кои произлегуваат од содржината на неовластеното следење на комуникациите е формирано како времена *ad hoc* институција со строго ограничени временски рокови, а зад кои стои идејата со законско определен рок да се воспостави правна сигурност кај сите засегнати.

Во оваа смисла, Врховниот суд на Република Северна Македонија смета дека одредбата по однос на временскиот лимит за преземање на истражни дејствија и покренување обвинение од член 22 од Законот за јавното обвинителство за гонење на кривични дела поврзани и кои произлегуваат од содржината на незаконското следење на комуникациите, треба да се толкува во корист на обвинетиот што недвосмислено произлегува од неспорното Правно начело *in dubio pro geo*, цврсто востановено во казненото право и Меѓународното право за човековите права, што не навлегува во повреда на принципот владеење на правото.

Одредбата е јасна и по однос на спроведување на истражните дејствија. Имено, доколку не покрене обвинение во определениот рок, Јавното обвинителство за гонење на кривични дела поврзани и кои произлегуваат од содржината на неовластеното следење на комуникациите, треба да нареди запирање на истражната постапка, не само од причини што би било нецелисходно за водење на истрага за предмет во кој органот што ја води истрагата го пропуштил рокот за покренување обвинение, следствено на што не може да покрене обвинение, туку и за тоа што се работи за императивен законски рок, кој не може да се продолжува по било кој основ. Во дадениот рок од 18 месеци согласно член 22 од Законот за јавното обвинителство за гонење на кривични дела поврзани и кои произлегуваат од содржината на незаконското следење на комуникациите, Јавното

обвинителство за гонење на кривични дела има само две алтернативи може да покрене обвинение или да нареди запирање на истражната постапка.

Ваквиот став и толкување на одредбата наоѓаат оправдување пред се во потребата за правна сигурност како еден од темелите на правниот поредок но и почитување на принципот на владеење на правото, кој подразбира почитување на законите и тоа примарно од органите кои се задолжени за нивно спроведување.

Овој суд оценува дека Јавниот обвинител кој раководи со Јавното обвинителство може да покрене обвинение или да нареди запирање на истражната постапка до 30.06.2017 година, што значи не подолг од 18 месеци од денот на преземањето на предметите и материјалите во негова надлежност.

Овој суд при постапувањето го имаше предвид утврденото Начелно правно мислење на Врховниот суд на Република Македонија донесено на 30.01.2019 година, кое гласи: „Јавното обвинителство за гонење на кривични дела поврзани и кои произлегуваат од содржината на незаконското следење на комуникациите може да покрене обвинение или да нареди запирање на истражната постапка во период не подолг од 18 месеци од денот на преземањето на предметите и материјалите од негова надлежност, како кумулативен услов, кој не може да биде пречекорен сметано од денот на прием на материјалите од неовластено следење на комуникации од член 2 од Законот за јавното обвинителство за гонење на кривични дела поврзани и кои произлегуваат од содржината на незаконското следење на комуникациите и по истекот на тој рок од 18 месеци не е овластен тужител за преземање на јавнообвинителски работи на предистражни и истражни постапки предвидени со Законот за кривичната постапка“.

Во конкретниот случај, Јавното обвинителство за гонење на кривични дела поврзани и кои произлегуваат од содржината на незаконското следење на комуникациите поднело предлог за определување мерка притвор против обвинетиот С.М. од С., во декември 2018 година, што е по истекот на 18 месеци од денот на преземањето на предметите и материјалите од негова надлежност.

Оттука, Јавното обвинителство за гонење на кривични дела поврзани и кои произлегуваат од содржината на незаконското следење на комуникациите, не било овластен тужител и во смисла на член 166 од Законот за кривичната постапка не можело да поднесе предлог за определување на мерка притвор против обвинетиот, а потоа и предлог за продолжување на мерката куќен притвор против обвинетиот, бидејќи нема таква стварна надлежност по истекот на 18 месеци од денот на преземањето на предметите и материјалите од негова надлежност.

Врз основа на погоре наведеното, следуваше да се одлучи како во изреката на ова решение, врз основа на член 166 во врска со член 443 став 3 и член 444 став 1 од Законот за кривичната постапка („Службен весник на РМ“ бр.150/10, 100/12,142/16,193/16 и 198/18).

Решено во Врховниот суд на Република Северна Македонија на ден 27.03.2019 година под Вжк1.бр.19/2019.

Виш судски соработник - записничар
м-р Данче Попева Марковиќ с.р.

Претседател на судот - советот
Јово Вангеловски с.р.

За точноста на отправокот – т в р д и:секретар,